

Een collectieve moestuin opstarten ... Hoe pakt u dat aan? En waarom?

Coralie woont in een klein huis in een wijk waar ze zich goed voelt en waar het aangenaam leven is. Ze heeft echter al een tijdje het gevoel dat ze op zoek is naar 'iets' dat ontbreekt of dat ze zou willen ontwikkelen rond haar huis en haar straat. Er is nog niets duidelijk, maar een aantal ideeën zijn met elkaar verweven: de behoefte aan meer contact tussen burens, de nood aan sociale cohesie, het verlangen om verschillende generaties samen te brengen, de nood aan frisse lucht, de zin om te leren en te delen, de behoefte om de aarde terug te voelen en te focussen op de essentie, de wens om met de handen bezig te zijn en het verlangen om samen met anderen iets op te bouwen.

Het is moeilijk om precies onder woorden te brengen wat het is, maar het idee is er en er is een verlangen, een behoefte, een wil. Beetje bij beetje, tijdens gesprekken met verschillende burens, begon het idee te ontkiemen en vorm te krijgen: "Wat als we een collectief moestuinproject in de buurt opzetten?" "Wat een bizar idee!", zeiden sommigen. "Maar hoe?", zeiden anderen. Hoe dan ook, het idee was er! En het duurde niet lang voor het project concreter werd.

Coralie deelt hier haar visie op dit prachtige project waarin uitwisselen en delen centraal staan en dat gericht is op de natuur én de mens.

Laten we beginnen bij het begin: Hoe hebt u een stuk grond gevonden? Dat is immers niet zo eenvoudig, en al zeker niet in steden, en zou veel mensen kunnen ontmoedigen om ermee verder te gaan.

Coralie : Dat is inderdaad niet altijd gemakkelijk. In ons geval vertelden we verschillende burens over ons project en de mond-tot-mondreclame deed de rest. Het duurde niet lang voor een buurtbewoner overtuigd was van het idee en ermee instemde om **een klein stuk van zijn grond** gratis ter beschikking te stellen, waardoor we met ons project konden starten. Wij hebben inderdaad een geweldige kans gekregen, maar er zijn ook andere mogelijkheden. Wees bijvoorbeeld niet bang om dit soort verzoeken rechtstreeks aan de lokale overheid te richten, die u zal doorverwijzen naar een andere mogelijke oplossing of zelfs een bruikbare ruimte in de gemeente beschikbaar zal stellen, op voorwaarde natuurlijk dat het project levensvatbaar is en op een ernstige manier wordt beheerd. Het is soms ook mogelijk om planten in bakken te kweken als het moeilijk is om een stuk grond te vinden en dit kan bijna overal; in de stad kan dit vaak een goed alternatief zijn voor het kweken van planten in de volle grond.

Hoe zijn de andere moestuinpartners erbij gekomen?

Coralie : Aanvankelijk waren we met twee of drie burens, maar langzamerhand kwamen er anderen bij. We hadden **een stand opgezet op een plaatselijk festival** waar we ons project voorstelden; het idee was om meningen en ideeën te verzamelen. Het was een zeer rijke ervaring waarbij we ideeën konden uitwisselen met tal van inwoners uit de gemeente. Sommigen besloten zelfs spontaan om zich bij ons aan te sluiten. Er loopt ook een klein wandelpad langs de moestuin en wandelaars stoppen vaak om een praatje met ons te maken als we daar aan het werk zijn, dus mond-tot-mondreclame heeft een belangrijke rol gespeeld. Momenteel zijn we met ongeveer tien mensen.

Hoe is de groep georganiseerd voor de verschillende taken die het hele jaar door moeten worden uitgevoerd?

Coralie : Een van onze basisdoelen was om iedereen de kans te geven zich in te zetten volgens zijn eigen mogelijkheden en capaciteiten. **Al heel snel namen bepaalde mensen sleutelverantwoordelijkheden op zich.** Dat gebeurde heel natuurlijk. In elke groep mensen heb je leiders, volgers, helpers, organisatoren, onderzoekers en ga zo maar door. Dat is in onze kleine groep niet anders. Wanneer de moestuin meer aandacht nodig heeft, worden de taken georganiseerd via een gedeelde kalender (bv. voor water geven in de zomer) en communiceren we veel via een WhatsAppgroep.

Ik veronderstel dat u al enige basiskennis had op het vlak van moestuinieren?

Coralie : Totaal niet! **Ik ben van nul begonnen**, net als de meeste andere leden van de groep. We hebben echter het geluk dat we omringd zijn door een aantal mensen die hier wel iets van kennen en die ons regelmatig op verschillende manieren helpen; voornamelijk met advies, maar ook door zaailingen te delen, gereedschap uit te lenen of kleine workshops te organiseren. Dat soort contacten was ook een van de initiële doelstellingen van het project: op een leuke manier nieuwe dingen leren, ontdekken, delen en ook samenwerken. Ik wil nog eens herhalen dat we ons niet moeten laten ontmoedigen als we de basiskennis nog niet onder de knie hebben. Er zijn tal van manieren om die te verwerven of hulp te krijgen. Denk aan het internet, boeken of andere documentatie maar ook aan een netwerk zoals de Moestuingidsen waar u mensen kunt ontmoeten die in de buurt wonen en die bereid zijn om te komen helpen en adviseren. Die uitwisselingen zijn uiteraard altijd zeer nuttig.

Bent u bepaalde moeilijkheden tegengekomen?

Coralie : Ja, natuurlijk, zoals altijd het geval is bij dit type projecten. Tot nu toe botsten we voornamelijk op **drie soorten moeilijkheden**. De eerste heeft te maken met het weer en de klimatologische omstandigheden. We kunnen er niets aan doen, we moeten ons gewoon zo goed mogelijk proberen aan te passen door bepaalde systemen in te voeren. De tweede moeilijkheid heeft te maken met ongedierte (slakken, bladluizen, meeldauw enz.). We gebruiken veel preventieve behandelingen (biologische en zelfgemaakte). De impact wordt daarmee niet vermeden, maar wel sterk verminderd. De derde moeilijkheid is de organisatie van het werk. Die verloopt niet altijd even vlot omdat we rekening moeten houden met de mogelijkheden van de anderen, vooral in periodes waarin de moestuin meer aandacht en een regelmatig onderhoud vereist.

Wat haalt u nog meer uit de moestuin, naast de producten die u oogst?

Coralie : Natuurlijk is het leuk om de groenten uit de moestuin te oogsten in plaats van ze in een winkel te kopen, maar **het basisidee hier draait helemaal niet om winstgevendheid of de intensieve productie**. Iedereen zet zich met dezelfde mindset in voor het project, maar in de loop van de gesprekken merkten we al snel dat iedereen op zoek is naar iets anders, ook al worden dezelfde woorden en waarden gebruikt. Dat geldt niet voor mij maar sommige mensen in de groep zien de moestuin als een soort experimenteel laboratorium waar we zaken kunnen testen, waar we mogen falen en opnieuw testen, slagen en ga zo maar door. En dat is ook een interessante aanpak. Anderen richten zich meer op de sociale kant van de moestuin en geven prioriteit aan de menselijke contacten die eruit voortvloeien. Nog anderen zijn dan weer geïnteresseerd in bijleren, kennis delen, evoluties en het beheer van een project. De meeste leden hechten belang aan het plezier om opnieuw een band op te bouwen met de aarde door met de handen te werken doorheen de seizoenen. Maar we kijken allemaal op dezelfde manier naar het sociale aspect van deze activiteit. Het doorgeven van waarden aan kinderen en jongeren is ook een belangrijk element. Niets is te vergelijken met de magie in de ogen van kinderen als ze een gerecht klaarmaken en opeten dat bereid is met groenten die ze zelf hebben gekweekt!

Wat zou u nog willen zeggen aan iedereen die een moestuin wil beginnen maar toch nog twijfelt?

Coralie : Vraag uzelf af wat u echt wilt, praat erover met de mensen rondom u, organiseer uw project en aarzel vooral niet om hulp en tips te vragen. Kortom, ga er gewoon voor! Ook zin gekregen om het avontuur aan te gaan? Lees dan zeker het artikel 'Een collectieve moestuin: 10 tips voor een geslaagd project!' ... en raadpleeg ook de [pagina van LB](#) over de plaatsen waar u kunt kweken in de stad.